

44. Světový den sdělovacích prostředků

„Kněz a pastorační služba v digitálním světě. Nová média ve službě Slovu.“

16. května 2010

Drazí bratři a sestry,

téma letošního Světového dne sdělovacích prostředků – „Kněz a pastorační služba v digitálním světě. Nová média ve službě Slovu“ – se vhodně začleňuje do průběhu Roku kněží a předkládá především úvahy o široké a citlivé pastorační oblasti, jakou je komunikace a digitální svět. V ní se knězi nabízejí nové možnosti, jak může vykonávat svou službu *Slovu* a *Slova*. Moderní komunikační prostředky se již před časem zařadily mezi obvyklé nástroje, jimiž se církevní společenství vyjadřují a navazují kontakt s vlastním okolím a velmi často tak nastolují formy dialogu v širším okruhu. Současné nesmírné rozšíření a značný vliv těchto komunikačních prostředků je však činí pro kněžskou službu ještě důležitějšími a užitečnějšími.

Prvořadým úkolem každého kněze je zvěstovat Krista, Boží slovo, které se stalo tělem, a prostřednictvím svátostí hlásat různorodou božskou milost, která přináší spásu. Církev, shromážděna Slovem, je znamením a nástrojem společenství, které Bůh s člověkem uskutečňuje a které je každý kněz povolán vytvářet v Něm a s Ním. V tom spočívá nejvyšší důstojnost a krása kněžského poslání, skrze něž se přednostně uskutečňuje to, co tvrdí apoštol Pavel: „Písmo přece říká: ‚Žádný, kdo v něho věří, nebude zklamán‘ ... Vždyť ‚každý, kdo bude vzývat jméno Páně, bude spasen.‘ Jak ho však mohou vzývat, když v něho neuvěřili? A jak v něj mohou uvěřit, když o něm ještě neslyšeli? Jak o něm však mohou uslyšet bez hlasatele? Ale jak mohou hlásat, jestliže nebyli poslání?“ (Řím 10,11.13-15).

K tomu, abychom mohli uprostřed velkých kulturních změn, zvláště patrných ve světě mládeže, na tyto otázky adekvátně odpovědět, jsou způsoby komunikace, které otevřel technologický vývoj, nepostradatelným nástrojem. Digitální svět dává k dispozici prostředky s téměř neomezenou kapacitou projevu a otevírá tím pozoruhodné perspektivy k uskutečnění pavlovského nabádání: „A běda, kdybych ho (evangelium) nehlásal!“ (1 Kor 9,16). Rozšířením těchto prostředků se tudíž odpovědnost za hlásání slova nejen zvyšuje, ale je i naléhavější a vyžaduje větší motivaci a efektivnější úsilí. Kněz se tak ocitá jakoby na začátku „nových dějin“, protože nakolik budou moderní technologie vytvářet stále intenzivnější vztahy a digitální svět rozšíří své hranice, o to víc bude povolán pastoračně se jim věnovat a znásobit své úsilí, aby sloužily Slovu.

Přesto může šířící se multimediálnost i různorodá „škála funkcí“ komunikace skrývat riziko, způsobené především pouhou potřebou upozornit na sebe a mylně považovat *web* jenom za prostor, který se má zabrat. Od kněží se však vyžaduje schopnost pohybovat se v digitálním světě a současně být neustále věrni evangelnímu poselství. Budou tak plnit svou úlohu animátorů společenství, kteří se stále častěji vyjadřují prostřednictvím mnoha „hlasů“, poskytovaných digitálním světem. Evangelium budou hlásat jednak za pomoci tradičních pomůcek, ale také za pomoci nové generace audiovizuálních prostředků (fotografie, video, animace, blog, web), které jsou dosud neznámou příležitostí pro dialog a užitečnými prostředky i pro evangelizaci a katechezi.

Moderní komunikační prostředky knězi umožní, aby seznamoval dnešního člověka se životem církve a pomáhal mu odhalovat Kristovu tvář, když spojí vhodné a odborné využití těchto prostředků, kterému se naučil i během formace, s důkladnou teologickou přípravou a jasnou kněžskou spiritualitou, živenou neustálým spojením s Pánem. Spíše než odbornost v oblasti médií musí kněz při kontaktu s digitálním světem nechat vyniknout své srdce zasvěceného člověka, aby dal duši nejen vlastnímu pastoračnímu úsilí, ale také nepřetržitému komunikačnímu toku v „síti“.

I v digitálním světě musí vyjít najevo, že láskyplná péče, se kterou se k nám Bůh skrze Krista obrací, není minulostí ani teoretickým poznatkem, ale konkrétní a současnou skutečností. Pastore v digitálním světě by měla být schopná ukázat současnému člověku a dnešnímu osamocenému lidstvu, že „Bůh je blízko; že v Kristu si všichni navzájem patříme“ (Benedikt XVI., *Vánoční přání Římské kurii*, Osservatore Romano, 21.-22. prosince 2009, str.6).

Kdo jiný než muž Boží může prostřednictvím svých schopností v oblasti nových digitálních prostředků lépe rozvíjet a uvádět do života pastoraci, která oživuje a zpřítomňuje Boha v současném světě a předkládá náboženskou moudrost minulosti jako bohatství, z něhož lze čerpat, abychom důstojně žili současnost a lépe připravovali budoucnost? Zvláštní úlohou zasvěcené osoby, která pracuje v médiích, je připravovat cestu pro nová setkání, neustále dbát o kvalitu lidských vztahů a věnovat pozornost člověku a jeho skutečným duchovním potřebám. Mohou tak člověku, žijícímu v této naší „digitální“ době, nabízet potřebná znamení, aby poznal Pána, a umožnit růst v očekávání a naději a setkání s Božím Slovem, které zachraňuje a napomáhá celkovému rozvoji člověka. Boží Slovo pak bude moci *proniknout* na nespočetné křižovatky v husté spleti dálnic, které brázdí *kyberprostor*, a potvrdit Boží domovské právo v každé době, aby Bůh mohl prostřednictvím nových forem komunikace kráčet ulicemi měst, zastavit se na prahu domovů i srdcí a znovu opakovat: „Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě“ (Zj 3,20).

Ve svém loňském poselství jsem povzbuzoval ty, kdo jsou zodpovědní za komunikační procesy, aby podporovali kulturu úcty k důstojnosti a hodnotě lidské osoby. Je to jedna z cest, na nichž má církev vykonávat „diakonii kultury“ na dnešním „digitálním kontinentě“.

Je třeba s evangeliem v rukou i v srdci zdůrazňovat, že je nutné nadále připravovat cesty, které vedou k Božímu Slovu, věnovat přitom zvláštní pozornost hledajícím a zájem o hledání dokonce povzbuzovat jako první krok evangelizace. Od okamžiku, kdy nové prostředky umožňují navázat kontakt s věřícími jiných náboženství, s nevěřícími i s lidmi kterékoli kultury, musí mít pastorační práce v digitálním světě na zřeteli také ty, kteří nevěří, jsou znechuceni, i ty, kdo v srdci touží po absolutnu a pravdě, které nepominou. Snad je možné předpokládat, že tak jako prorok Izaiáš dospěl k představě domu modlitby pro všechny národy (srov. Iz 56,7), i web může vytvořit prostor – jako „nádvoří pohanů“ jeruzalémského chrámu – pro ty, kdo Boha dosud nepoznali.

Rozvoj nových technologií a celý digitální svět představují ve svém rozsahu velké bohatství pro lidstvo jako celek i pro člověka v jedinečnosti jeho bytí, ale i podnět ke konfrontaci a dialogu. Vystupuje však do popředí rovněž jako velká příležitost pro věřící. Žádná cesta totiž nemůže a nesmí být uzavřena tomu, kdo se ve jménu zmrtvýchvstalého Krista snaží být stále blíž člověku. Nová média přece nabízejí především kněžím stále nové a nedozírné perspektivy pastorační práce a vybízejí je k tomu, aby využili univerzální rozměr církve k vytvoření rozsáhlého a skutečného společenství, aby byli v dnešním světě svědky stále nového života, který se rodí z naslouchání evangeliu Ježíše, věčného Syna, který přišel mezi nás, aby nás zachránil. Nesmíme však zapomenout, že plodnost kněžské služby pramení především ze setkání s Kristem, kterému nasloucháme v modlitbě, s Kristem, kterého hlásáme kázáním a svědectvím života, kterého známe, milujeme a vysluhujeme ve svátostech, především v Nejsvětější Eucharistii a ve svátosti smíření.

Znovu vás, drazí kněží, vyzývám, abyste moudře využili jedinečné příležitosti, které moderní komunikace nabízí. Kéž vás Pán učiní zanícenými hlasateli dobré zvěsti i na novém „areopagu“, umožněném současnými komunikačními prostředky.

S tímto přáním vám vyprošuji ochranu Matky Boží a svatého faráře arského a s láskou uděluji každému apoštolské požehnání.

Ve Vatikánu 24. ledna 2010, na svátek sv. Františka Saleského